

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členiek senátu JUDr. Aleny Adamcovej a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci navrhovateľky : **O. H.**, proti odporkyni : **Sociálna poisťovňa, ústredie**, so sídlom Ul. 29. augusta 8, 813 63 Bratislava, o **výšku starobného dôchodku**, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, č.k. 25 Sd/122/2008-21 z 11. decembra 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 11. decembra 2008, č.k. 25Sd/122/2008-21, **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie odporkyne číslo X. zo dňa 25. februára 2008 v spojení s rozhodnutím odporkyne č. X. zo dňa 27. mája 2008 **z r u š u j e** a vracia odporkyni na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom krajského súdu bolo potvrdené rozhodnutie odporkyne č. X. zo dňa 25. februára 2008 doplnené rozhodnutím z 27. mája 2008, ktorým priznala navrhovateľke starobný dôchodok 7199 Sk mesačne podľa § 21 zák.č. 100/1988 Zb. a § 259 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. od 18. januára 2005. Krajský súd dôvodil tým, že navrhovateľka žiadosťou z 18. januára 2008 požiadala o priznanie starobného dôchodku k 24. novembru 2002.

Odporkyňa s poukazom na ust. § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. priznala navrhovateľke starobný dôchodok tri roky spätne od uplatnenia nároku, t.j. od 18. januára 2005. Navrhovateľka má pre výšku dôchodku zhodnotenú všetku dobu dôchodkového poistenia. Podrobný výpočet výšky starobného dôchodku je rozpísaný v odôvodnení zmenového rozhodnutia z 27. mája 2008, z ktorého vyplýva, že navrhovateľka má nárok na základnú výšku starobného dôchodku – 64% PMZ zo 4067 Sk, t.j. 2603 Sk, pričom základná výmera činí 50% PMZ (§ 22 ods. 1 písm. b/ zákona č. 461/2003 Z.z.) a za 14 rokov zamestnania odpracovaných po 25. rokoch zamestnania jej patrí 14%, spolu 64% (§ 22 ods. 2 citovaného zákona). K sume 2603 Sk patrí úprava podľa zákona č. 306/2002 Z.z. v znení zákona č. 639/2002 Z.z., t.j. 2918 Sk mesačne a pevná suma 1270 Sk mesačne a zvýšenie podľa zákona č. 222/2003 Z.z. 6%, t.j. 408 Sk mesačne (2603 Sk + 2918 Sk + 1270 Sk + 408 Sk = 7199 Sk). Navrhovateľke nárok na vyššiu sumu dôchodku nevznikol. Súčasne krajský súd citoval ustanovenia § 263 ods. 1, § 263 ods. 9 zák.č. 461/2003 Z.z.

Navrhovateľka v odvolaní proti rozsudku krajského súdu poukázala na to, že odporkyňa jej listom z 9. júna 2005 oznámila, že jej invalidný dôchodok sa podľa § 263 ods. 9 zák.č. 461/2003 Z.z. v znení zák.č. 721/2004 Z.z. považuje od 1. januára 2005 za starobný dôchodok v sume, v akej patril do 31. decembra 2003. Keď nadobudol platnosť § 293k zák.č. 461/2003 Z.z. v znení zák.č. 310/2006 Z.z., ktorý rieši uvoľnenie starobných dôchodkov od 1. júla 2006, ak bola suma dôchodku obmedzená najvyššou výmerou 4067 Sk, určí sa suma starobného dôchodku nanovo. Keďže na základe oznámenia odporkyne mala za to, že poberá dôchodok starobný, ktorý bol obmedzený najvyššou výmerou, informovala sa v priebehu roka 2007 na pobočke SP, kde jej bolo povedané, že má počkať na prepočítanie do 31. decembra 2007. Keď odporkyňa do 31. decembra 2007 nerozhodla a jej neupravený priemerný mesačný zárobok bol 13 987 Sk, znova sa obrátila na pobočku SP, a „pobočka SP sa rozhodla podať žiadosť o starobný dôchodok“ (cit. z odvolania). K akému dátumu podať žiadosť nebolo jasné, tak bola podaná ku dňu dovŕšenia jej dôchodkového veku“ (k 24. novembru 2002).(cit. z odvolania). Podľa navrhovateľky „touto žiadosťou sme nechceli a ani nebol dôvod spätne žiadať priznanie starobného dôchodku, ako to poníma Sociálna poisťovňa, však starobný dôchodok mi Sociálna poisťovňa priznala už od 1. januára 2005. Očakávali sme, že Sociálna poisťovňa ústredie vo svojej evidencii zistí, že podľa § 263 ods. 9 zákona skutočne od 1. januára 2005 mi vypláca starobný dôchodok a tak žiadosť o SD je nie aktuálna. Sociálna poisťovňa tým, že sumu môjho starobného dôchodku novo neprepočítala v zmysle § 293k zákona v lehote do 31. decembra 2007, nás uviedla do omylu, čím nás prinútila konať. Teraz

neviem, či poberám invalidný dôchodok alebo starobný dôchodok, ale určite viem, že invalidné dôchodky, ktoré sa zo zákona prekvalifikovali na starobné, ostávajú a považujú sa aj naďalej za starobné“.(cit. z odvolania). Z uvedeného dôvodu som predložila Krajskému súdu v Žiline návrh na preskúmanie rozhodnutia Sociálnej poisťovne ústredie č. X. zo dňa 27. mája 2008 (viď príloha č. 2). Krajský súd dostatočne nepreskúmal priznanie jej starobného dôchodku a taktiež nepreskúmal, prečo podľa § 293k zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 310/2006 Z.z. nemožno jej starobný dôchodok novo prepočítať aj keď som na túto skutočnosť v návrhu upozornila. Rozhodnutiami Sociálnej poisťovne ústredie a krajského súdu jej bola spôsobená krivda, v dôsledku ktorej je ukrátená o sumu, ktorá by vznikla novo prepočítaním jej starobného dôchodku, ako aj v porovnaní s inými poberateľmi tiež prekvalifikovaných starobných dôchodkov, ktorým suma dôchodku bola v zmysle § 293k zákona novo prepočítaná.

Odporkyňa nepovažovala dôvody odvolania navrhovateľky za opodstatnené a žiadala prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd, ako súd odvolací, preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je dôvodné z týchto dôvodov:

1/ Z predloženého dávkového spisu nepochybne vyplýva, že na pobočke SP v M. bola dňa 18. januára 2008 spísaná s navrhovateľkou žiadosť o starobný dôchodok, ktorý žiadala priznať od 24. novembra 2002. Hoci navrhovateľkou tvrdené okolnosti spísania žiadosti zo spisovej dokumentácie priamo nevyplývajú, je zrejmé, že navrhovateľka nebola poučená o možnosti priznania tohto dôchodku len 3 roky spätne a zo spísanej žiadosti tiež nevyplýva súvislosť s poberaním invalidného dôchodku. Odvolací súd nemá dôvod pochybovať o tvrdení navrhovateľky, že už v priebehu roku 2007 mala záujem riešiť svoju situáciu s príslušnou pobočkou.

2/ Rozhodnutím odporkyne z 25. februára 2008 bol navrhovateľke podľa § 21 zák.č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení a § 259 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení priznaný starobný dôchodok od 18. januára 2005 v sume 7199 Sk, pričom z odôvodnenia vyplýva, že bol vypočítaný z PMZ za roky 1997, 1998, 1999, 1996 a 2000, ktorý po úprave pre výpočet dôchodku je 4067 Sk, ku dňu vzniku nároku jej patrí 64% PMZ.

Z osobného listu dôchodkového listu vyplýva, že jej neupravený PMZ bol vypočítaný na 13 987 Sk.

3/ Navrhovateľka v odvolaní proti rozhodnutiu z 25. februára 2008 namietala nepreskúmateľnosť výšky stanoveného dôchodku, ktorá z dôvodov rozhodnutia nevyplýva, a žiadala určiť novú sumu dôchodku z vyššieho PMZ.

4/ Z dávkového spisu vyplýva, že odporkyňa iným rozhodnutím z 25. februára 2008 podľa § 263 ods. 10 a § 112 ods. 2 zák.č. 461/2003 Z.z. rozhodla, že naďalej bude navrhovateľke vyplácať invalidný dôchodok, ktorý bol „prekvalifikovaný na starobný dôchodok“ a súčasne od 18. januára 2005 starobný dôchodok odňala. K uvedenému dňu bol totiž invalidný dôchodok prekvalifikovaný na starobný dôchodok v sume 7895 Sk vyšší, ako priznaný starobný dôchodok (7199 Sk).

5/ Odporkyňa rozhodnutím z 27. mája 2008 doplnila dôvody rozhodnutia z 25. februára 2008 tak, že uviedla podrobný spôsob výpočtu starobného dôchodku k 18. januáru 2005, ktorého suma 7199 Sk zostala nezmenená. Z obsahu dôvodov vyplýva, že PMZ navrhovateľky za roky 1997, 1998, 1999, 1996 a 2000 bol 13 987 Sk, upravený PMZ bol 4067 Sk (suma 2500 Sk v plnenej výške, zo sumy od 2500-6000 Sk jedna tretina, t.j. 1167 Sk, zo sumy od 6001 Sk do 10 000 Sk patrí jedna desatina, t.j. 400 Sk, na sumu nad 10 000 Sk sa neprihliada). Po úprave je PMZ 4067 Sk mesačne, t.j. súčet súm 2500, 1167 a 400. Dôchodok je 64% PMZ, t.j. 2603 Sk mesačne, po pripočítaní zvýšení podľa zák.č. 306/2002 Z.z. v znení zák.č. 639/2002 Z.z. 112,1%, t.j. 2918 Sk a pevnej sume 1270 Sk mesačne, a zvýšenia podľa zák.č. 222/2003 Z.z. 6%, t.j. 408 Sk mesačne, predstavuje dôchodok suma 7199 Sk.

6/ Z odôvodnenia rozhodnutia nevyplýva, že by odporkyňa ku dňu rozhodnutia o dôchodku zohľadnila všetky ďalšie zákonné zmeny dôchodkových dávok, osobitne však skutočnosť, že navrhovateľka v odvolaní proti rozhodnutiu z 25. februára 2008 (ale aj so zreteľom na motiváciu, pre ktorú bola spísaná žiadosť o starobný dôchodok z 18. januára 2008 a ktorá bola príslušnej pobočke známa) žiadala určiť výšku PMZ vzhľadom na zistený zárobok nad 10 000 Sk a to podľa zák.č. 310/2006 Z.z. k 1. augusta 2006 (§ 293 ods. 2 zákona).

Podľa § 250k ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zák.č. 310/2006 Z.z. s účinnosťou od 1. augusta 2006 sa suma starobného dôchodku, ktorá bola vypočítaná z upraveného priemerného mesačného zárobku 4067 Sk, ako je tomu aj v prípade navrhovateľky, sa novo určí podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 z PMZ určeného podľa odsekov 3 a 4 bez obmedzení podľa ods. 1. Podľa ods. 4 cit. ust. PMZ v sume do 2500 Sk sa započítava v plnej výške, zo sumy nad 2500 – do 6000 Sk sa započítava jedna tretina a zo sumy nad 6000 Sk sa započítava jedna desatina. Odporkyňa pri výpočte dôchodku takto nepostupovala a svoj postup v rozhodnutí o priznaní starobného dôchodku ani neodôvodnila.

Odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne je nielen nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, ale, ako to vyplýva z jej vyjadrení v priebehu súdneho konania, nevyjadřila sa vôbec k samotnému dôvodu odvolania navrhovateľky. Odporkyňa, ktorá priznala starobný dôchodok rozhodnutím z 27. mája 2008, ku dňu 18. januára 2005 (čo navrhovateľka nerozporovala) prehľadla zmeny právnej úpravy, ktoré mohli mať po 18. januári 2005 vplyv na výšku dôchodku.

Pokiaľ príčinou tohto postupu odporkyne bola skutočnosť, že navrhovateľka bola poberateľkou invalidného dôchodku, ktorý sa považoval za starobný dôchodok, čo však odporkyňa priamo v rozhodnutí, ale ani vo vyjadrení neuviedla, odvolací súd poukazuje na to, že z ustanovenia § 293k ods. 2 jednoznačne vyplýva, že sa nanovo určí starobný dôchodok, ktorého suma bola vypočítaná z PMZ 4067 Sk a navrhovateľka túto zákonnú podmienku spĺňa bez ohľadu na to, či jej je vyplácaný starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok považovaný za starobný dôchodok (mimo chodom rovnako vypočítaný z upraveného PMZ v sume 4067 Sk).

Z týchto hľadísk sa odvolaním navrhovateľky nezaoberal ani krajský súd, ktorý rozhodnutie odporkyne z 25. februára 2008 a 27. mája 2008 potvrdil. Odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia odporkyne boli potvrdené v rozpore so zákonom a preto podľa § 250 l ods. 2 v spojitosti s § 250ja ods. 3 OSP prvostupňový rozsudok zmenil a odvolaniu navrhovateľky v plnom rozsahu vyhovel zrušením rozhodnutí odporkyne.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. septembra 2009

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová